

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2004 vp

Hallituksen esitys vuoden 2005 varallisuusvero- asteikkolaiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 25 päivänä toukokuuta 2004 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen vuoden 2005 varallisuusveroasteikkolaiksi (HE 91/2004 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- valtiovarainministeri Antti Kalliomäki, ylijohtaja Lasse Arvela, neuvotteleva virkamies Matti Halén ja ylitarkastaja Panu Pykönen, valtiovarainministeriö
- osastopäällikkö Antti Suvanto, Suomen Pankki
- ylitarkastaja Kari Aaltonen, Verohallitus
- ekonomisti Seppo Kari, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
- professori Edward Andersson
- professori Heikki Niskakangas
- professori Olli Ryynänen
- professori Kari S. Tikka
- OTT Raimo Immonen
- OTT Hannele Ranta-Lassila
- ennustepäällikkö Pasi Sorjonen, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos ETLA
- ekonomisti Eugen Koev, Akava ry
- KTM Karri Nieminen, Kirjanpitotoimistojen Liitto ry

- johtaja, kirkkoneuvos Leena Rantanen, Kirkon keskusrahasto edustaen Kirkkohallitusta
- toimitusjohtaja George Berner Oy, Berner Oy
- toimitusjohtaja Heikki Lehtonen, Componenta Oy
- hallituksen puheenjohtaja Marjo Raitavuo, Ensto Oy
- toimitusjohtaja Niklas Geust, FIM Omaisuudenhoito Oy
- hallituksen puheenjohtaja Berndt von Frenckell, Frenckellin Kirjapaino Oy
- toimitusjohtaja Matti Nurminen, Hakaniemen Metalli Oy
- hallituksen puheenjohtaja Erik Hartwall, Oy Hartwall Ab
- hallituksen jäsen Philip Aminoff, Helvar Merca Oy
- hallituksen puheenjohtaja C-G Ingman, Ingman Group Oy
- toimitusjohtaja Reijo Flink, Itikka Osuuskunta / A-Tuottajat
- toimitusjohtaja Eero Kotkasaari, Joutsen Finland Oy
- veroasiantuntija Marja-Liisa Lindell, Kesko Oyj edustaen Kaupan Keskusliittoa
- kauppaneuvos Heimo Aho, SKS-tekniikka Oy edustaen Kaupan Keskusliittoa
- veroasiainpäällikkö Kirsi Rosenblad, SOK edustaen Kaupan Keskusliittoa
- hallituksen puheenjohtaja Eero Lehti, Keski-Uusimaa-konserni
- varatoimitusjohtaja Pauli K Mattila, Keskuskauppakamari

- hallituksen puheenjohtaja Antti Herlin, Kone Oyj
- johtaja Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuotajain Keskusliitto MTK ry
- järjestöjohtaja Jaakko Punkari, Metsäliitto osuuskunta
- talousjohtaja Harri Luhtala, Osuuspankkikeskus
- tutkimuskoordinaattori Ilpo Suoniemi, Pal kansaajien tutkimuslaitos
- elinkeinopoliittinen asiamies Helena Pollari, Palvelutyönantajat ry
- tutkimusjohtaja Raija Volk, Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos PTT
- osuustoimintajohtaja Sami Karhu, Pellervo-Seura
- toimitusjohtaja Jouko Virranniemi, Pölkky Oy
- ekonomisti Helena Pentti, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- toimitusjohtaja Matti Inha, Suomen Hypoteekkiyhdistys
- erityisasiantuntija Juha Mynttinen, Suomen Kuntaliitto
- johtaja Erkki Kontkanen, Suomen Pankkiyhdistys
- varatuomari Esko Tuominen, Suomen veroasiantuntijat ry edustaen myös KHT-yhdistys ry:tä
- päälakimies Anna Lundén, Suomen Yrittäjät ry
- veroasiantuntija Jouko Jormalainen, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto
- toimitusjohtaja Gretel Ramsay, Tammet Oy
- johtaja Tero Honkavaara, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
- johtaja Jouko Oksanen, Työeläkevakuuttajat TELA ry edustaen myös Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varmaa
- lakiasiain johtaja Vesa Korpela, Veronmaksajain Keskusliitto ry
- intern auditor Bengt Höstman, Österbottens Kött.

Kirjallisen lausunnon on toimittanut Osakesäästäjien Keskusliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esitys sisältää ehdotuksen vuoden 2005 varallisuusveroasteikkolaiksi. Laissa säädettäisiin vuoden 2005 valtionverotuksessa sovellettavasta progressiivisesta varallisuusveroasteikosta sekä yhteisön varallisuusveroprosentista.

Esitys liittyy yritys- ja osinkoverouudistukseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2005 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 22 päivänä kesäkuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Pirkko Peltomo /sd
vpj.	Matti Ahde /sd	Iivo Polvi /vas
jäs.	Eva Biaudet /r	Virpa Puisto /sd
	Jyri Häkämies /kok	Markku Rossi /kesk
	Kyösti Karjula /kesk	Anni Sinnemäki /vihr
	Jari Koskinen /kok	Irja Tulonen /kok
	Pekka Kuosmanen /kok	Kari Uotila /vas
	Reijo Laitinen /sd	Jukka Vihriälä /kesk
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	vjäs. Arto Bryggare /sd
	Mika Lintilä /kesk	Bjarne Kallis /kd.
	Pekka Nousiainen /kesk	

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Vanhasen hallitus kunnostautuu hyvätuloisten ja varakkaiden verojen alentamisessa. Sen sijaan veronkevennyksistä ei hyödy miljoona pienituloisinta suomalaista, eikä heidän etuuksiinsa liioin tehdä vastaavaa tasotarkistusta.

Tuloverotukseen on toistuvasti tehty ylisuuria, inflaation ylittäviä kevennyksiä. Hallitus on myös esittänyt tuloverolain osalta verotuksen kattosäännön alentamista nykyisestä 70 prosentista 60 prosenttiin.

Tällä esityksellä, jonka valiokunnan enemmistö on hyväksynyt, Vanhasen hallitus keventää runsaan 30 000 varakkaimman henkilön tai kuolinpesän varallisuusverotusta niin, että varallisuusveroa maksavien määrä vähenee kolmanneksella ja verotuotto pienenee 28 miljoonaa euroa.

Hallitus suunnittelee kiinteistöveron alarajaan 50 prosentin korotusta, mikä nostaisi asu-
miskustannuksia myös kaikkein köyhimpien

kohdalla. On suunnaton epäsuhta siinä, että runsaat 30 000 Suomen varakkainta saa veronkevennyksen, mutta työttömyyspäivärahan ja pelkän kansaneläkkeen varassa elävät pannaan maksamaan lisää veroa. Miljoonikko saa alennuksen tuloveroonsa ja varallisuusveroonsa, mutta mökin mummo pannaan maksamaan lisää kiinteistövero.

Emme ole voineet yhtyä Vanhasen hallituksen suurituloisia ja äveriäitä suosivaan linjaan vaan esitämme, että varallisuudesta maksettaisiin veroa myös vuonna 2005 niin kuin tänä vuonna.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Vuoden 2005 varallisuusveroasteikkolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
(Kuten VaVM)

2 §
Progressiivinen varallisuusveroasteikko on seuraava:

Verotettava varallisuus, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä varallisuuden osasta, %
185 000—	80	0,9

3 ja 4 §
(Kuten VaVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten VaVM)

Vastalause 1

VaVM 11/2004 vp — HE 91/2004 vp

Helsingissä 22 päivänä kesäkuuta 2004

Iivo Polvi /vas
Kari Uotila /vas

VASTALAUSE 2

Perustelut

Varallisuusvero on kansainvälisesti vertailtuna harvinainen verolaji. Suomen lisäksi veroa peritään vain kuudessa muussa OECD-maassa, ja niissäkin suuntaus näyttää selkeästi olevan varallisuusveron poistaminen. Norjan hallitus teki verouudistuspakettinsa yhteydessä päätöksen siitä, että varallisuusvero poistetaan kokonaan vuoteen 2007 mennessä, ja Ruotsi antanee varallisuusveron poistamista koskevan lakiesityksen vuoden 2004 syksyllä. Suomella ei tässä kehityksessä ole mitään syytä jäädä varallisuusverotuksen ainoaksi saarekkeeksi.

Varallisuusverovelvollisia ovat lähinnä luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät. Kotimaiset yhteisöt, kuten osakeyhtiöt, ovat vapaat varallisuusverosta. Vuonna 2002 varallisuusveroa maksoi vain noin 36 000 henkilöä ja veron tuotto oli 105 000 000 euroa. Nyt hallitus esittää varallisuusveroasteikon alarajaa korotettavaksi 250 000 euroon sekä alarajan ylittävään osaan sovellettavaa varallisuusveroprosenttia alennettavaksi 0,8 prosenttiin. Esityksen arvioidaan alentavan varallisuusveron tuottoa 28 000 000 euroa ja vähentävän varallisuusveroa maksavien henkilöiden lukumäärää noin kolmanneksella nykyisestä. Samanaikaisesti yritysveropäätösten yhteydessä varallisuusverolain 39 §:ään ollaan tekemässä muutosta, jonka myötä suurimpien varallisuuksien haltijoiden varallisuusverotus lievenee olennaisesti tai poistuu kokonaan. Näin ollen varallisuusveron tuotto ja sitä maksavien henkilöiden määrä putoavat entistä pienemmäksi.

Varallisuusverotuksen keskeisiä epäkohtia ovat veropohjan aukollisuus ja varojen epäyhtenäinen arvostaminen. Tämä on ongelmallista verovelvollisten yhdenvertaisuuden kannalta ja johtaa verosuunnitteluun. Erityisesti noteeraamattomien arvopapereiden, kiinteistöjen ja yritysvarallisuuden arvostaminen on työlästä ja edellyttää monimutkaisia selvityksiä ja laskutoimituksia. Arvostaminen tapahtuu kaavamaisin

perustein, mikä itsessään aiheuttaa epäyhtenäisyyttä paitsi varallisuuslajien välillä myös saman varallisuuslajin sisällä. Verotusarvojen yhteys käypiin arvoihin jää helposti etäiseksi. Verotus kohtelee verovelvollisia epätasapuolisesti, riippuen siitä, minkälaista varallisuutta nämä omistavat. Varallisuusvero lisää myös osaltaan asumiseen kohdistuvaa verorasitusta.

Ne harvat henkilöt, jotka enää maksavat varallisuusveroa, maksavat sitä omaisuudesta, jonka ovat hankkineet kertaalleen verotetuilla tuloilla tai saaneet verotettuna perintönä. Koska myös luovutusvoiton verotus on kattavaa, ei varallisuusverotukselle ole pidemmällä aikavälillä perusteita Suomen verojärjestelmässä. Kyse on ainoastaan yhdestä lisäesteestä suomalaiselle omistukselle ja sinivalkoiselle pääomalle.

Esitämme, että varallisuusveroa lasketaan asettain kolmen vuoden aikana niin, että alarajan ylittävä varallisuusveroprosentti olisi 0,6 vuonna 2005, 0,3 vuonna 2006 ja vuonna 2007 varallisuusvero poistuisi kokonaan.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena pait-
si 2 § seuraavasti:*

2 §

Progressiivinen varallisuusveroasteikko on seuraava:

Verotettava varallisuus, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä varallisuuden osasta, %
250 000—	80	0,6

Helsingissä 22 päivänä kesäkuuta 2004

Jyri Häkämies /kok
Jari Koskinen /kok
Pekka Kuosmanen /kok

Irja Tulonen /kok
Bjarne Kallis /kd